

Sygn. akt VIII Gz 90/18

POSTANOWIENIE

Dnia 15 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marek Tauer

Sędziowie: SO Artur Fornal (sprawozdawca)

SR del. Eliza Grzybowska

po rozpoznaniu w dniu 15 czerwca 2018 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie z powództwa (...) **w W.**

przeciwko **M. N.**

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 4 stycznia 2018 r. (sygn. akt VIII GC 2311/17)

p o s t a n a w i a:

1. odrzucić zażalenie co do punktu 1 lit. a) zaskarżonego postanowienia;
2. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że:
 - A. w punkcie 1 lit. b) : zasądzić od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3 617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,
 - B. uchylić punkt 2 zaskarżonego postanowienia;
3. zasądzić od powoda na rzecz pozwanego kwotę 269 zł (dwieście sześćdziesiąt dziewięć złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Artur Fornal Marek Tauer Eliza Grzybowska

Sygn. akt VIII Gz 90/18

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 4 stycznia 2018 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy uwzględnił zażalenie powoda (...), dotyczące rozstrzygnięcia o kosztach procesu zawartego w postanowieniu tego Sądu z dnia 31 października 2017 r. w przedmiocie umorzenia postępowania w sprawie w ten sposób, że uchylił w tej części ww. postanowienie i zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.097 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, a także orzekł o kosztach postępowania zażaleniowego.

W uzasadnieniu Sąd pierwszej instancji wyjaśnił, że postawę uwzględnienia przedmiotowego zażalenia, jako oczywiście uzasadnionego, stanowił przepis art. 395 § 2 k.p.c. Oceniając zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd ten uznał, że pozwany dał powód do wytoczenia powództwa, co miało miejsce w dniu 15 listopada 2016 r., skoro

po kilkumiesięcznym zaprzestaniu spłacania rat kredytu już w październiku 2016 r. rozpoczął dalsze jego spłacanie. Zdaniem Sądu Rejonowego świadczy to o tym, że pozwany zdawał sobie sprawę z tego, że wierzyciel (powód) wystąpi przeciwko niemu na drogę sądową, co będzie skutkowało wygenerowaniem po jego stronie dodatkowych kosztów. Tymczasem powód przedłożył zestawienie, z którego wynika, że dochodzona przez niego należność została spłacona przez pozwanego już po wytoczeniu powództwa, a zatem – nawet pomimo cofnięcia pozwu przez powoda – to pozwany powinien być traktowany jako strona która przegrała spór w całości. Na koszty procesu należne powodowi złożyły się opłata od pozwu (480 zł), opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł), a także wynagrodzenie pełnomocnika (3.600 zł).

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł pozwany domagając się uchylenia rozstrzygnięcia uchylającego orzeczenie o kosztach procesu zawarte w postanowieniu tego Sądu z dnia 31 października 2017 r., a w konsekwencji także zasądzającego powyższe koszty od pozwanego na rzecz powoda wraz z kosztami postępowania zażaleniowego, a także orzeczenie o kosztach niniejszego postępowania zażaleniowego, ewentualnie zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zniesienie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu skarżący podnosił, że kwestionuje fakt udowodnienia przez powoda spłaty dochodzonego zobowiązania po wytoczeniu powództwa. Przedłożone w tym zakresie zestawienie ocenił jako „wydruk” z którego nie wynika kto i kiedy go sporządził, a także jakiej konkretnie sprawy on dotyczy. Pozwany podkreślił, że miał z powodem zawartych kilka umów kredytowych. Podkreślił ponadto, że przed Sądem pierwszej instancji podnosił przedwczesność powództwa i to, że nie dał powodu do jego wytoczenia. Konsekwentnie wskazywał w tym zakresie, że przedmiotowa umowa kredytowa nie została wypowiedziana, a przynajmniej, że nigdy nie otrzymał takiego wypowiedzenia. Powyższą kwestię pozwany starał się wyjaśnić z powodem niezwłocznie po podjęciu w stosunku niego czynności windykacyjnych przez podmiot, któremu zleciła je strona powodowa. Brak wypowiedzenia umowy skutkował brakiem wymagalności całej należności wynikającej z umowy, pozwany zaś, w związku z niniejszym procesem, zmuszony był podnieść określone koszty udzielonej mu pomocy prawnej. Poza samymi twierdzeniami powoda brak dowodu na to, że roszczenie powoda było w całości wymagalne. W sytuacji jednak uznania, że to pozwany przegrał spór, Sąd może uznać, że rozstrzygnięcie o kosztach powinno być oparte na innej zasadzie niż zasada odpowiedzialności za wynik procesu, przyjmując, że wypadek uzasadniający zasądzenie tylko części kosztów lub odstąpienie w ogóle od takiego obciążenia (art. 102 k.p.c.).

W odpowiedzi na zażalenie powód wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

o.o.1.Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Zażalenie zasługiwało na uwzględnienie, z tym jednak zastrzeżeniem, że w przypadku rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji o uchyleniu poprzednio wydanego orzeczenia o kosztach procesu, na skutek zażalenia – jak miało to miejsce w niniejszej sprawie (zob. k. 27, 34-35 v. i 42 akt) – dopiero od ponownie wydanego postanowienia przysługiwało zażalenie na zasadach ogólnych (art. 395 § 2 zd. 2 w zw. z art. 394 § 1 pkt 9 k.p.c.). Stosownie więc do dyspozycji art. 373 w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c. zażalenie pozwanego w tej części podlegało odrzuceniu jako niedopuszczalne. Ocena zażalenia jako uzasadnionego w pozostałym zakresie nie mogła zatem doprowadzić do uchylenia orzeczenia wydanego przez Sąd Rejonowy w trybie samokontroli, na skutek wcześniejszego zażalenia strony przeciwnej, a w konsekwencji „reaktywowania” postanowienia o kosztach procesu zawartego w postanowieniu z dnia 31 października 2017 r., lecz wyłącznie do oceny prawidłowości ponownie wydanego postanowienia, przy zachowaniu praw stron (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 czerwca 2010 r., II CZ 100/09, LEX nr 1026627).

Kwestionowane rozstrzygnięcie podlegało zmianie. Zauważyć trzeba, że o tym, która strona przegrała sprawę w rozumieniu art. 98 k.p.c. decyduje rezultat przeprowadzonego porównania roszczeń dochodzonych z roszczeniami uwzględnionymi. Sam zatem fakt, że strona uległa w sprawie, choćby nawet tylko formalnie – a zatem co do zasady również w sytuacji, w której postępowanie zostaje umorzone – kwalifikuje ją jako stronę przegrywającą, obowiązującą do zwrotu kosztów przeciwnikowi na jego żądanie (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 października 1967 r., I CZ 81/67, LEX nr 6221; z dnia 8 sierpnia 2003 r., V CK 486/02, LEX nr 172836; z dnia 23 lutego 2012 r.,

V CZ 146/11, LEX nr 1147818, a także uzasadnienie postanowienia z dnia 12 kwietnia 2012 r., II CZ 208/11, LEX nr 1214570).

Dopuszczalne byłoby odstępstwo od tej zasady jedynie w sytuacji gdyby wykazane zostało przez powoda, że wystąpienie z powództwem było niezbędne dla celowego dochodzenia praw, w szczególności gdyby po jego wytoczeniu pozwany zaspokoił roszczenie powoda wymagalne w chwili wytoczenia powództwa (zob. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012 r., II CZ 208/11, LEX nr 1214570 i cytowane tam orzecznictwo). Gdy jednak cofnięcie pozwu następuje w przypadku, w którym pozwany zaprzeczył zasadności powództwa, składając sprzeciw od nakazu zapłaty – a tak było w niniejszej sprawie (zob. k. 7 v. - 9 v. akt sprawy) – powód zaś nie udowodni, że wystąpienie z powództwem było niezbędne dla celowego dochodzenia praw, będzie to skutkowało obowiązkiem zwrotu kosztów procesu pozwanemu, jako stronie wygrywającej (art. 203 § 2 zd. drugie k.p.c.; zob. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2017 r., III CZP 118/16, OSNC 2018, nr 2, poz. 19).

Z tego powodu uzasadnione było obciążenie strony powodowej poniesionymi przez pozwanego kosztami związanych z wniesieniem sprzeciwu, w sytuacji gdy umorzenie postępowania było następstwem cofnięcia pozwu przez powoda, pozwany zaś twierdził konsekwentnie, że powództwo było przedwczesne, gdyż dokonuje on bieżącej spłaty dochodzonego przeciwko niemu zobowiązania z tytułu kredytu (zob. k. 8, 9 i 26 akt). Trzeba przy tym zgodzić się z pozwanym, że dowodem zasadności twierdzeń powoda nie mogą być jedynie zestawienia wpłat przedłożone przez niego samego, są one bowiem jedynie dokumentami prywatnymi (art. 245 k.p.c.) i dowodzą wyłącznie tego w jaki sposób powód księgował wpłaty dokonywane przez pozwanego, a nie prawidłowości samego rozliczenia, czy też kwestionowanych przez pozwanego okoliczności związanych z wypowiedzeniem umowy kredytu (zob. k. 32, 37-38 akt). Na marginesie więc jedynie można wskazać, że po dokonaniu uwidocznionej w ostatnim z zestawień (wydruków) wpłaty rozliczonej jako końcowa – z dnia 16 czerwca 2017 r. w kwocie 3.500 zł – po stronie pozwanego miała powstać nadpłata w kwocie 446,86 zł (zob. 88 akt). W sytuacji więc, gdy pozwany twierdzi, że z powodem łączyło go kilka umów, czemu powód nie zaprzeczył, prawidłowość takiego rozliczenia musiałaby i z tego powodu budzić wątpliwości.

Mając na uwadze przytoczone okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie orzekając na nowo o kosztach procesu zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik (art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. i w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych). Na koszty należne pozwanemu z tego tytułu złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika (3.600 zł) oraz wydatek w postaci opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (17 zł). Zmiana rozstrzygnięcia w tym zakresie w konsekwencji musiała się też wiązać z „upadkiem” rozstrzygnięcia o kosztach postępowania co do zażalenia powoda uwzględnionego przez Sąd pierwszej instancji w trybie art. 395 § 2 k.p.c., skoro ostatecznie powód przegrał w tym postępowaniu, a pozwany nie poniósł na tym etapie postępowania żadnych kosztów.

Ponieważ natomiast przedmiotowe zażalenie pozwanego podlegało uwzględnieniu kosztami z tym związanymi – obejmującymi opłatę od zażalenia (44 zł) i wynagrodzenie pełnomocnika strony pozwanej (225 zł) – obciążono powoda na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 397 § 2 k.p.c., przy zastosowaniu także § 10 ust. 2 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

Artur Fornal Marek Tauer Eliza Grzybowska